

Novice. Rosegger.

Te dni je minulo 70 let, odkar se je porodil najpomembnejši nemški štajerski pisatelj dr. Peter Rosegger. Zdi se nam potrebno, da ob tej priliki tudi mi par besed izpregovorimo. Kajti ta mož je pač največji duh, kar nam jih je v zadnjih časih porodila zelena štajerska zemljica.

Rosegger bil je rojen 1. 1843. Njegova mati, hčerka žgalca oglja, je znala čitati, kar je bila takrat še redka umetnost. Od nje dobil je Peter prve nauke. Pozneje je prišel v njegovo rojstno vas Alpel neki šomašter Miha Patterer, katerega je fajmošter iz prejšnega bivališča prignal. Ta učitelj je prišel za hrano in tobak sina gozdnih kmetov Roseggerja v računstvu, čitanju in pisanju poučevati. In ta učitelj je tudi kot prvi izpoznal, da tiči v tem kmetkem dečku izredno mnogo talentov.

V nedeljah hodil je Rosegger prav pridno v cerkev. Čez teden pa je pasil ovce, rezal krmo, nosil snope in kopal zemljo. Kadar je imel čas, pa je stopil na kak obmejni kamen in je pričel glasno pridigovati, tako da so pričele ovce začudeno gledati.

Peter Rosegger.

Naposled peljela je mati dečka h gospodu dehantu, češ da ga naj ta pripravi, da postane duhovni gospod. Ali debant je dejal, da je fant za tako službo preslaboten. Zaman so se Petrovi stariši trudili, da bi dečka v kakšnji duhovniški zavod spravili. Rosegger pravi danes: »Od duhovnih gospodov, ki so mi pozneje mnogokrat svoje obžalovanje izrazili, podal mi ni nikdo svoje roke. In mislim, da je to dobro bilo. Kajti že moje svetovno naziranje v temelju ni harmoniralo z onimi. Bil sem iz vse duše kristjan. Pred mano stal je katoliški kult velik in lep; ali moji ideali hodili so druga pota nego politični cerkve.«

Medtem je deček že pričel pesni in povesti pisariti. Za kmeta je bil preslaboten. Zato so ga dali stariši konečno h krojaču Orthofer v Kathreinu v poduk. Tri leta se je Rosegger znidarije učil in več kot 2 leta delal je potem kot pomočnik na »šteti.« Rosegger pravi, da je bila to njegova »visoka šola.« Znidarček psnaril je veselo naprej. Naposled našel je celo pogum, da je poslal eno svojih pesni na uredništvo Graške »Tagesposte.« Takratni urednik je bil profesor dr. Adalbert Swoboda, ki je takoj Roseggerjev talent izpoznal. Njemu grè tudi glavna zasluga, da je omogočil razvitek Roseggerja, njegovo izobrazbo in njegov krasni napredek. S pomočjo še drugih štajerskih odličnjakov se je spremenil kmetski fant v učenega pisatelja.

Medtem ko je študirar, ni pozabil Rosegger nikdar svojo rojstno vas Alpel in večkrat v letu peljal se je tja. To ljubezen do domače grude,

vseh velevlasti. Ta komisija podala bode velesilam predloge za bodočo organizacijo Albanije. Albanska žendarmacija stala bode pod poveljstvom švedskih oficirjev.

Črnogorske izgube.

Uradno se poroča iz Cetinja, da so Črnogorci v tej drugi balkanski vojni proti Bulgariji izgubili 16.000 mrtvih in ranjenih. To razmeroma velikansko število žrtev, ki so jih prinesli Črnogorci za srbske »brate«, napravi v vsej deželi globoki in uničujoči vtis. Ljudstvo godrnja in joka . . .

Nadaljni boji.

Bukarest, 30. Srbi so bombardirali mesto Vidin. Boji so bili jako krvavi. — Po bojih pri Simitli, ki so bili jako krvavi, šli so Bulgari nazaj na utrjene pozicije pri Džumaji. Prišlo je do krvave bitke, pri kateri so Grki Bulgare v beg pognali. Izgube so velike. Od nekaterih bulgarskih batajlonov je ostalo le do 30 mož. Grki so imeli v bitki pri Džumaji čez 10.000 mrtvih in ranjenih. Bajce so izgube Bulgarov še mnogo večje.

Grozovite izgube.

Ruski list »Novoje Vremja« poroča, da je v tej drugi balkanski vojni padlo okroglo 140.000 vojakov (mrtvih in ranjenih). Po mnenju tega v takih zadevah dobro poučenega lista izgubili so Bulgari 70.000, Srbi 40.000 in Grki 30.000 mož. Nebovpijoče prelivanje krvi jugoslovanskih »kulturonoscev«.

Iz razdžane Makedonije.

Čez kri in mrliče, čez razvaline polne dima vodi pot v Makedoniji, kjer so divjali Bulgari. Vse vojne grozovitosti, kar jih pozna svetovna zgodovina, so male napram temu, kar se je zgodilo v Makedoniji. Renco Larco, poročevalec lista »Corrière« potoval je od Kavalle na Egejskem morju deloma k nogam, deloma na konju in v vozu skozi razdžano deželo in poroča v pismu iz Demir-Hissarja, kaj vsa je videl in slišal. Povsod so vasi v razvalinah; vse dežela je posejana z grobovi in mrliči; kamor so prišli Bulgari, uničili so vse, kar je bilo živega in vso lastnino. V Kavalli so začasa bulgarske vlade hujše nego v obleganem mestu živeli. Ribišvo, trgovina itd. se je popolnoma uničila. Nasprotno pa je nastopila lakota. Kavalla je središče velike pokrajine, ki sadi tobak. Zetev je bila zrela, ali spraviti jo niso mogli, kajti Bulgari vzeli so vse vozove v vojne namene. Prebivalce se je naravnost izsesalo in pobilo. Prišli so ponje v njih hiše in nikdo jih ni več videl. Marsikdo je dal vse svoje premoženje, da si reši življenje, pa tudi potem ni vedno tej grozni usodi všel. Od Kavalle potoval je Larco v notranje dežele. Ko je dospel v Doxato, bil je zrak napolnjen z dimom. Vse hiše so bile prazne, vrata zaprta, okna razbita. Druge hiše zopet sežgane in zrušene, ceste vsled razvadin zaprte. Doxato izgledalo je hujše nego bi ga zadel potres. Ljudi je Larco le malo našel. Par jih je bilo, ki so morilec ušli; ti posamezniki peljali so ga v cerkev, katere tla so bila polita s krvjo. Tu so Bulgari duhovnike pri jutranji maši pred oltarjem poklali. Potem so vse prebivalce, ki so jim prišli v roke, pomorili. Larco je videl par otrok, ki so se rešili. Neki 13 letni deček imel je na svojem truplu 10 težkih ran od sablje. Ženske in otroci so morali gledati, kako se je njih očete in može morilo, njih lastnino uničevalo, njih domovje požgalo. Vse kar je bilo grškega, določili so Bulgari smrti. . . Na tisoče požganih hiš je opazil poročevalec, zemlja pa je v pravem zmislu beseda napita s krvjo in grozovito razmesarjeni mrliči ležijo med razvalinami. Neki deček mu je pravil, da je bil 24 ur skrit in da je videl, kako so Bulgari njegove stariše, sestre in sorodnike poklali. Na tisoče se je na enem dnevu pomorilo. Najhujše pa so divjali Bulgari v mestu Serres. Tam je bilo več kot 4000 hiš požganih. Le malo ljudi je pobegnilo pred bulgarskim handžarjem in še ti so napolnjeni izročeni lakotii. . . Balkanska kultura!

Hitro pozabi

Srbi mnogo ljudi na hude bolečine v križu, na bodeče in trganje, na giht in reumo, ki so jih morali prestati: mislijo, da so zdaj za vedno mišljali in ako pridejo bolečine zopet, potem zopet mislijo v hiši Fellerjev bolečine odpravljajoči

zeliščni esenc-fluid z zn. »Elzafluid«! Naj bi te vrstice naše čitatelje na to opozarjale. 12 steklenic franko za 5 kron od apotekarja E. V. Feller, Stubica, Elsaplatz št. 241 (Hrvatsko) se naroči najbolje obenem s Fellerjevimi odvajalnimi Rabarbara-kroglicami z zn. »Elza-kroglice« (6 škatljic franko 4 kron), ki naj bi se

jih imelo vedno v hiši zoper bolečine v želodcu, »sodbrennen«, trdem telesu, napenjanju, pomanjkanju apetita in kislemu kovanju. Mnogo zdravnikov rabi rabi to priznano sredstvo v svoji praksi in se izraža prav hvaležno o dobrih uspehih.

do poštene kmetijske duše, si je rešil Rosegger in še danes živi ta ljubezen v njegovem srcu. Rosegger je pesnik kmetov, prerok in zagovornik kmetov; kot takega ga ne časti samo nemški narod, ne samo njegova štajerska domovina, marveč ves kulturni svet.

V našem listu in v posameznih letnikih našega koledarja objavili smo že mnogo prevodov iz krasnih Roseggerjevih spisov. Kdor te spise čita, ta mora razumeti, da deluje tu veliki, od Boga posvečeni duh, na katerega mora biti vsa ljubljena Štajerska ponosna.

Iz tega stališča pridružujemo se tudi mi okrog „Štajerca“ čestlicem Roseggerja. Čast temu kmetškemu sinu, ki v kljub dejstvu, da je došel na višek slave, ni pozabil svoje kmetijske matere...

* * *

Čenjenim naročnikom sporočili smo že v zadnji številki, da se bode naročnina za „Štajerca“ s 1. januarjem od 3 na 4 krome povzela. Ali kdor plača naročnino še pred novim letom za naprej, temu velja še stara cena (3 K). Somišljeniki, delujte z vsemi močmi za naš list!

Vinsko leto 1913. V nemških vinogradniških pokrajinah niso z razvitkom trt in grozdja prav nič zadovoljni. Ako se neugodno vreme, ki pospešuje razvitek trsnih škodljivcev, ne spremeni na bolje, bode letošnji vinski pridelek mnogo za lanskim zaostal. Že zdaj se smatra lahko velik del trgatve kot izgubljen. V Italiji stoji boljše in so doslej zadovoljni. Za 100 litrov vina plačuje se 13 do 45 lir. Na Špankem so trte mnogo pozneje, kakor navadno, odevtele. Upajo, da bode precej vina, čeprav slabše kakovosti. Seveda je največ od vremena odvisno. Na Francoskem so se trte do cvetja dobro razvijale. S cvetjem pa so zaostale. Deževje dela viničarjem mnogo skrbi. Vsled deževja nastopajo tudi trsne bolezni mnogo huje. Na Avstro-Ogrskem so razmere take kakor na Nemškem. Povsod vlada mokro, mrzlo vreme, povsod nastopajo tudi trsne bolezni prav hudo. Upanje vinogradnikov izginava dan za dnevom.

Ruska pomoč. Na poštne uradu v Varšavi so poštni uradniki vsa denarna pisma ednostavno v žep stisnili in doma izpraznili. To se je godilo že dalje časa. Da se temu poneverjenju zdaj konec napravi, odredila je oblast, da morajo poštni uradniki v službi suknje brez žepov nositi...

Čuvaj milijonar. Železniški čuvaj Julijan Nahon v Arlonu v Belgiji zadel je glavni dobitke belgijske loterije v znesku enega milijona frankov. Nahon, ki ima jako veliko otrok, kupil si bode zdaj lepo posestvo in hoče kmet postati.

118 letna ženska. Ena najstarejših žensk na Nemškem je gospa Hedwig Stravná, ki je bila 1. 1795 v Dormowi na vzhodnem Pruskem rojena. Starka je še krepka in izvršuje še vedno manjša kmetijska dela. Celo svoje dolgo življenje ni prišla nikdar več kot 3 kilometre čez svojo rojstno vas.

Kralj tožen. V francoskem mestu Saint Gaudens umrl je neki Albert Sapene in je zapustil vse svoje več milijone znašajoče premoženje španškemu kralju Alfonzu XIII. Dokazano je, da je bil Sapene blazen. Vkljub temu je španški kralj testament sprejel. S podedovanim denarjem hoče baje neko zdravilišče v francoskem kopališču Luchon ustanoviti. Sorodniki umrlega norca pa tožijo kralja, češ da se mora testament razveljaviti.

Iz Spodnje-Štajerskega.

Polom „Glavne posojilnice“ v Ljubljani. Iz uradnega poročila likvidacijskega odbora „Glavne posojilnice“ v Ljubljani je posneti, da izgubijo vložniki dve tretini svojih vlog. Primanjkljaj te prvaško-slovenske posojilnice znaša okroglo tri milijone kron. Med vložniki, ki bodo tako hudo škodo trpeli, nahajajo se m. dr. tudi: 1. **Zadružna zveza v Celju**, ki ima 300.000 vlog; izgubila bode torej na vsak način 200.000 kron. — 2. **Posojilnica na Vranskem**, ki ima vložnih 60.000 kron in ki izgubi 40.000 kron. — 3. **Posojilnica na Dolu pri Hrastniku**, ki izgubi 7 do 8000 kron. 4. **Posojilnica v Žalcu**, ki bode na vsak način

najmanje 10.000 kron izgubila. — 5. Neka slična posojilnica v Braslovčah, ki ima istotako večjo vlogo. To je le par posojilnic. Gotovo je, da je še mnogo drugih štajerskih posojilnic, ki imajo pri „Glavni“ svoje vloge in ki bodo denar izgubile. Lahko rečemo, da bodo štajerske slovenske posojilnice najmanje pol milijona kron izgubile. Vbogi kmetje, ki zapajajo prvakom!

Veliki požar se je zgodil pretekli terek opoldne v Hajdini pri Ptuj. Ravno opoldne pričelo je goret v gospodarskem posloju posestnice Tereze Zupančič (štef. 54). Ogenj se je grozovito hitro razširil in je vpepelil stanovalno hišo, gospodarska poslopja, posebno stoječi hlev, nadalje vse gospodarsko orodje in mnogo drugih predmetov. Škoda je za 9000 kron, medtem ko je posestnica le za 5600 kron zavarovana. Kako je ogenj nastal, doslej še ni jasno. Mogoče je, da je kdo kakšno gorečo užgalico proč vrgel. Nekateri mečejo krivdo na otroke, drugi zopet na vojake. Kajti v posebnem hlevu posestnice so imeli tudi huzarji iz Radgone, ki so skozi Hajdino potovali, svoj kvartir. Kakor rečeno, se pa krivdo ne da nikomur dokazati. Hazarskemu prostovoljcu Hesshaimer c. in kr. huz. regimenta št. 16 zgorel je 400 kron vredni fotografjski aparat. Nadalje so plamena uničila 3 sablje, 2 sedla, 2 karabinerja in nekaj jermenja. Komajda se je vojaške konje rešilo. To je pač dokaz, kako hitro se je ta požar razvijal. Plamena so se razširila takoj tudi k posestniku Jurju Zupančič (štef. 55). Vpepelila so tam stanovalno hišo, gospodarsko poslopje, svinjski hlev in še posebno stoječi hlev. Istotako je pogorela vsa krma, kmetijsko orodje, zmlateno žitje, nadalje 4 svinje. Nesreče ima za 8000 kron škoda in je le za 6700 kron zavarovan. Ogenj se je razširil še k posestniku Matiji Čebelj (štef. 52); temu je pogorelo gospodarsko poslopje, svinjski hlev, vsa rž in pšenica, vsa krma. On ima škoda za 5000 kron, medtem ko je le na 2450 kron zavarovan. Požar je bil naravnost grozen in podpiralo ga je dejstvo, da so bila poslopja večidel z slamo krita ter da je vladal hudi veter. Ptujška prostovoljna požarna bramba prihitala je v jako kratkem času na požarišče. Nje se je pač zahvaliti, da je v težkem delu omejila. Kajti drugače bi lahko vsa spodnja Hajdina pogorela. Ptujski gasilci pod komando gg. Reisinger in Steudte j. pripeljali so takoj dve šprici, s katerimi so vkljub močvirnatu zemlji in drugim težavam v res napornem delu ogenj omejili. Končno prišla je še parna šprica, katere izredno krepka moč je kmalu nevarnost odpravila. To mora pač vsakdo, ki ni popolnoma zaslepljen in ki ima pošteno srce, priznati, da so pri tem velikem požaru ptujski gasilci velikansko škodo preprečili in več kot svojo dolžnost storili. Kajti pri nadaljnem sosedu Mihi Zupančič gorela je že slamnata streha na raznih mestih. Brez gasilskega dela bi šla gotovo vsa spodnja Hajdina v plamena. Okroglo sedem ur so delali, v neverjetni vročini in dimu, potem zopet v nevarnosti padajočih gorečih tramov; večkrat premočeni in od ognja zopet posušeni gasilci peljali so se končno v grozovitem dežju domu. Pa kaj bi hvalili, kdor je videl, ta več, da se je delalo! — Mir in red na požarišču vrževali so gg. orožniki iz Brega in Cirkovca pod komando g. stražmojstra Domnig; tudi tem pogumnim možem gre vsa čast in hvala. Omeniti pa moramo tudi, da se je prebivalstvo samo pridno držalo. Gg. občinski predstojnik Grahar in župnik Mlakar sta bila ves čas navzoča in kmetje ter celo ženske so pridno pomagale. — Tako se je ta veliki požar premagal. Ni bil prvi požar na spodnji Hajdini. Ali to pot se je dokazalo, da se mora v slučaju nevarnosti skupaj delati. Kajti ogenj ne pozna ne narodnosti, ne vere, ne politične stranke. . . Pa še nekaj naj omenimo! Čuli smo, da je nekaj posameznikov skušalo v Hajdini požarno brambo uresničiti, seveda na podlagi, s katero se ne strinja deželna zveza štajerskih gasilnih društev. Zgradili so hišico za gasilce, ki pa je doslej prazna in v kateri se zabavajo edino miši. Mi vsi nimamo prav ničesar proti hajdinski požarni brambi. Nasprotno, — razni

ptujski Nemci so darovali za to hišo. Ta pokrajina sko požarno brambo večje ali manjše Vemo, da ta bramba obstoji doslej le na papirju. ima sicer gasilno hišico, nima pa ne špric drugih pripomočkov. Pa ko bi tudi vse to imel — gospodje v Hajdini, ali res ne razumete, kaj bi domači gasilci zamogli z eno šprico? Ne rečemo to iz ošabnosti ali zavisti. Ali resnica je! In to resnico naj bi iz tega onih političnih vzrokov tudi na Hajdini zabili! Treba je da vlada med občanami in mestom dobro sporazumno ravnanje na vsakem polju, posebno na polju gasilniške pomoči! Škoda slabe pa — bodimo zadovoljni, da se je v skrajnem delu še večjo nesrečo onemogočilo!

Iz Mute (Hohenmauten) se poroča, da je vsled slabe stala tam 25. p. m. velika poveljen. V Ptujski promet tokov je grozovito hitro narasla. Bistrica je pokrajina čila vse obrambne priprave železne zgradba uničila je cesto in več mostov v dolini ter gospodarskem nesla velikansko množino iztrganega drevesja, tujski itd. Škoda je velikanska. Poleg tega so tam boljši časi v gorske občine Sobot, Pernice, Sv. Primoževod iz studen svoje zveze z državno cesto in železnico tega kamenja dalje časa oropane in gospodarsko težko 24 urah 432. doване. Neobhodno potrebno je, da država da se n. p. liki bedi takoj s primerno podporo odpravnost poveča ter da uresniči tudi že davno objavljenega 3.500 K, da lacio Bistrice. Državni poslanec Benc 500 K. Zar Marc hl je takoj prihital in si škodo merilnim vodnim mesta ogledal. Stavil je takoj vse svoje moč začetku za v službo pomožne akcije, brez ozira, jeli so stroškov b zadedi Nemci ali Slovenci. Upati je, da bode uselo. Hvaležni glavni ta poslanec od države potrebno gradbo v prid dosegele. bodejo zdaj

Zapri so v Celju delavca Rudolfa Gernu času pri kër je v farni cerkvi nabiralnik ukrasti posušan bod mogo. **Nezgodá.** Na klanec v Tepini pri Koprju boljši bod peljal je posestnik Fijavš voz z dreva v. **Bilčovs.** Pi Nakrat se je bremza zlomila, voz je priženj veseli sati in vola sta prišla pod voz. Bila sta fajmoštra pri težko ranjena, da ju je moral posestnik kmetijsko hišo iz zaklati.

Trdovratni zločinec. Poročali smo svojo fajmoštra da je bil Janez Sattler iz Vinterceev pri žabožnemu dekl na 12 letno težko ječo obsojen, ker je posiljal tako r nico Uršulo Zelenko v sv. Urbannu oropatelj žalostno ubil. V ječi je morilec nakrat misli, da si v naše države dr kaznen znižal, ako koga drugega sokrivde vidimo, da je g ži. Rekel je nakrat sodniku, da mu je daleke trpel. D sestain Ferdinand Simonič 300 K in ga s takim otrokom r voril k umoru. Pričela se je stroga preiskava se ji ne s ki je dognala, da je Simonič popolnoma se grozi kazen žen in da si je Sattler vse obdolžitve im. **Požar.** Pri Zaradi tega brezvestnega obrekovanja v gospodarsko p Sattler zopet na 13 mesecev težke ječe obsojavi za 330 Ko ga je paznik peljal uklenjenega čez most otrok, ki s borski most v ječo, poskusil je Sattler Tatvina. P mesta v Dravo skočiti. Ali paznik je prenehal se je na l ta poskušeni samomor.

Lep tovariš. Posestnikov sin Franc na steno obes in posestnik Valentin Mihalek v Prasi vstakla iz nje. Šoštanju sta pijančevala. Petek je potem v **Mrtvega vo** leka prosil za prenočišče. Ponoči pa je ubil; pa ni l svojemu dobrotniku denarnico z večjo zariti.

Rop za 10

Utonila je pri Marenbergu 14 letna hčer v Fresachu Kunej. Šla je z svojo mlajšo sestrico v kupa Meier s brvi čez potok je padla v visoko naraslo var ali življenj in je utonila. Mrliča je nesla voda do katera pa se je kjer so ga ljudje na suho potegnili. Šar je pač hla **Tat.** V Mariboru so zaprli delavca Lazara Roparja. Lazar, ki je v Celovcu 1000 kron ukrad. **Pazite na d** potem pobegnul. tat otrok zakor

Iz Koroškega.

Šteben nad Pliberkom. Piše se nam: Posestnika Dullni napredek, ki se je dosegel vsled zgraditve in ga na potrebnega gorskega vodovoda v občini Gornji nica na spodnjem Koroškem, mogoče je. **Zapri** so v vsled složnega in požrtvovalnega skupnega del; dolžjo ga vseh prizadetih ter podpore merodajnih fakultatschen zažg. Občina Globasnica s štirimi velikimi **Požari.** V Ob Globasnica, Malavas, Šteben in Stergan je Rapič-ke ki obsegajo okoli tisoč prebivalcev, letno je velika. desnim dravskim bregom in okoli tisoč mpa na sosedna visokem gorovju, ki vodi od Pece proti jugu pogorela j

hajdin pokrajina, ki obsega tudi večje dele drugih zneske. trpi vsled pomanjkanja temeljne vode. temu je za vodo nepredorna zemlja (kapiranje, ilovica itd.), ki prepreči vstop deževja v tla. Omenjene vasi bile so torej doslej v vodo enega popolnoma umazanega potoka navezane. Ta potok je dajal vodo za okroglo prebivalcev, za več kot 600 velike in 1200 kose parno male živine. Ni čuda, da so se v občini Gloznica leto za letom pojavile nalezljive bolezni, tistifus, infekcijske želodčne črevesne bolezni. V zadnjih 10 letih se je pojavilo nad 80 slučajev, za več kot 12% umrljivosti. Bluvanjen in (Brechdurchfall) pri otrocih, ki je ena nevarnejših otroških bolezni, bilo je na dnevnem redu in je zastrupljalo nežno mladino. Bivalstvo samo pa se je hotelo proti posledicam slabe vode s tem varovati, da se je izogibalo zhanjepitju. Tudi gospodarski napredek v teh razmerah hudo trpel. Vojaške vaje vsled slabe vode v naših krajih ni dopustilo. Promet se ni mogel razviti, vkljub temu, da je pokrajina jako lepa itd. Vse neprijetnosti zagrada vodovoda odpravila. Napake na gospodarskem polju se bodo gotovo izdatno popravile, tujski promet se bode pričel razvijati v boljši časi nas čakajo. Novi vodovod dobiva iz studenca, ki izvira naravnost iz apnenice na kamenja Topica-gorovja. Vir vode daje v urah 432.000 litrov vode. Preskrbljeno pa da se n. p. v slučaju požara ta množina še malo poveča. Za vodovod plačala je država 500 K, dežela 10.000 K, interesi pa 500 K. Zadnje svoto se bode dobilo s primarnim vodnim cinzom. Prebivalstvo, ki ni bilo obetku za vodovod vneto in se je zlasti visokim stroškov balo, je zdaj jako zadovoljno in dobro. Hvaležno se spominja onih, ki so to delo v pridnem delu omogočili. Upati je, da bodo zdaj tudi naše pošne razmere sedanemu času primerno spremenile. Kajti potem ko bod mogoče, korakati z drugimi koroškimi v boljši bodočnosti nasproti!

Bilčovs. Piše se nam: Zadnjič imeli so v naši župniji veseli večer. Neka sorodnica našega župnika prišla je namreč v neko tamošnjo hišo in je domačo hišo delo okregala, da je ta večkrat po skritih potih ponoči v fahlo kajmostru lazila. Prepovedalo se je temu župniku dekletu prestopiti farovski prag; toliko tako rekoč „Pfarrhofverweis.“ To je bilo žalostno, ker je ta deklin botrica za našega društva za jungfrave. Sicer pa se ni moglo, da je g. fajmošter te tajne ponočne taje trpel. Deklina še ni 14 let stara!! S tem otrokom se ne sme ničesar začeti; niti ne sme ji ne sme prijeti, g. fajmošter, druščini grozi kazneni...
Požar. Pri kovaču Mayr v Trbižu pogorelo gospodarsko poslopje z vso krmo. Ogenj je povzročil za 3300 kron škode. Baje je zažgal otrok, ki se je z užigalicami igral.

Tatvina. Posestnik Fink v Maria-Saalu bil je na kegljišču s svojo polno denarnico. Ko je pozneje vsled vročine sukno splekel na steno obesil, ukradel mu je nekdo dva stotaka iz nje.
Mrtvega vojaka so videli pri Spittalu v kraju; pa ni bilo mogoče, mrliča na suho opremiti.

Pop za 10 helarjev. Neki brezposelni železar v Fresachu napadel je bolj obledenega mešarja Meier s polenom in zahteval od njega za darilo ali življenje. Hlapec mu je dal denarnico, kateri pa se je nahajalo samo 10 vinarjev. Vojak je pač hlapca za kakšnega živinotrzca obral. Roparja so zaprli.
Pazite na deco! V Untersee padel je 1 1/2 otrok zakonskih Painschak v jezero in je bil mrt.

Detomor. V Pleschbergu zakopala je deklica Dullnig svojega novo rojenega otroka v gozdu in ga na ta način zadušila. Morilko so zaprli so v Celovcu delavca Johana Stak, dolžnjega ga, da je hišo posestnika Jakoba Hantschana zažgal.
Požari. V Oberseebachu pri Beljaku pogorela je Rapič-koča in gospodarsko poslopje. Hiša je velika. Gasilci in vojaki so razširjenje požara na sosedna poslopja preprečili. — V Völzenu pogorela je hiša, gospodarska poslopja

itd. posestnika Schabenhauer. Škoda je z zavarovalnino pokrita.

Smrt za en liter pive. V Beljaku staval je ključavničarski pomočnik Johan Lipošek za en liter pive, da bode Dravo preplaval. Skočil je v precej visoko vodo in tudi spaval na drugi breg. Ko je tam hotel na suho zlesti, zapustile so ga pa nakrat moči, izginil je pod vodo in ni ga bilo več videti. Doslej niti mrliča niso našli.

Gospodarske.

Gnojite strnišča ajdi. Pri nas zavzema strniščna ajda važno mesto. Pridelek ajde se je pa začel kriti, da so kmetovalci že začeli dvomiti, če se jo še izplača pridelovati. Vzrok pitemu pridelku ajde tiči edino le v izsesani zemlji, oziroma, ker se ajdi ne gnoji. Med našimi gospodarji je razširjeno domnevanje, da je ajda nekaj postranskega, ki se seje na strnišče, zato da njiva ni prazna in ker tako ne potrebuje drugega kakor plitvega oranja in zavelčenja. Da bi ajda tudi gnoja potrebovala, na to nihče ne misli. Vsa ta domnevanja pa niso prava, kajti ajda vzame zemlji in potrebuje najmanj toliko ali še več redilnih snovi, kakor kako drugo žito. Če mora torej njiva isto leto zaporedoma dati dvakraten pridelek, potem pač ni čuda, če je utrujena in ker pride ajda druga na vrsto, zato dobi le ostanke gnojilne sile, ki jih je prej žito še na njivi pustilo. Ti ostanke gnojne sile so majhni in ker se je pri nas od pamtveka z ozirom na rudninske snovi premalo gnojilo, so naše njive izsesane in zato je bil pridelek ajde od leta do leta pličjši. Na 1 ha njive vzame iz zemlje povprečna žetev:

dušika	kalija	fosforove kisline
pšenice 52 kg	26 3/4 kg	30 3/4 kg
ajde 51 "	53 "	21 3/4 "

Iz tega je razvidno, da potrebuje ajda toliko redilnih snovi kakor žito, kalija pa še enkrat toliko, zato pa ima gnojenje s kalijevimi gnojili pri ajdi zelo velik učinek in istotako s fosfornimi gnojili, ker je fosforove kisline v naših zemljah že od narave malo. Kdor hoče torej pridelati zadosti ajde, jo mora sejati na dobro gnojeno zemljo, ki ima v zemlji toliko redilnih snovi na razpolago, kolikor jih ajda potrebuje, a ker pa pri setvi ajde na strnišče zemlja ni v takem stanu, zato se mora ajdi pred setvijo gnojiti. S hlevskim gnojem gnojiti nima pravega uspeha, ker se ta gnoj prepočasno razkrojuje za hitro in kratko dobro rastočo ajdo, in vrh tega ima naš hlevski gnoj premalo omenjenih rudninskih snovi v sebi. Iz tega vzroka so za gnojenje ajdi najprimernejša umetna gnojila. Na dušik se nam pri ajdi ni toliko ozirati, ker ga ajda za silo že dobi na strnišču in ker prepohtne rasti z ozirom na potrebno hitro dozorenje ni niti želiti. Najvažnejša redilna snov, ki jo moramo ajdi dati, če naj bogato obrodi, je fosforova kislina, a ta mora priti na njivo v taki obliki, da jo more ajda použiti v kratki dobi svoje rasti, t. j. v osmih tednih. Ajdi je torej gnojiti s superfosfatom, ki ima v sebi v vodi raztopno fosforovo kislino. Kdor bo ajdi gnojil s samim superfosfatom, bo, seveda ob ugodnem vremenu in če ne bo slana, imel gotovo izbornen pridelek, ki bo pa še boljši, če bo rabil poleg superfosfata še kako kalijevo gnojilo, n. p. kalijevo sol, pepel itd. Kajnit kot kalijevo gnojilo pri ajdi ne gre rabit vsled klorovih spojin, ki so za ajdo strup, zato se mora reči, da je kajnit škodljiv. Svetujemo našim gospodarjem, da ajdi na popisani način gnojijo, ker jim bo bogata žetev obilo povrnila stroške. Na Kranjskem imajo krasne uspehe s tem gnojenjem, dokaz, da tamošnji gospodarji porabijo na leto nad 100 vagonov superfosfata za gnojenje ajdi. Omenjeni gnojili naj se tik pred setvijo (ne poprej!) pomešata ter posejeta po spranih njivi, potem se ajda vseje in podveče. Za vsak mernik semena naj se vzame 25 kg superfosfata in če se gnoji tudi s kalijevo soljo, tedaj tudi te 10 kg.

— Po »Kmetovalcu«.

Loterijske številke.

Gradec, dne 23. julija: 55, 70, 78, 16, 14.
Trst, dne 30. julija: 78, 79, 65, 7, 38.

Z eno reko zamore se mnogokrat revmatične, gihtične in neuralgične bolečine odpraviti, ako se namreč s to roko poprima za steklenico Fellerjevega bolečine odpravljajočega zeleniščnega esencfluida z zn. „Elsasfluid“, katerega imajo previdni ljudje vedno doma. Komur naših citateljev še primanjkuje, temu svetujemo, da naj naroči 12 steklenic za 5 kron od apotekarja E. V. Peller, Stubica, Elsaplatz št. 241 (Hrvatsko), kjer dobi tudi Fellerjeve odvajalne kroglice, 6 škatlic za 4 krome franko.

1 parterna hiša 740
s 4 sobami, popolnoma novo zidana, z lopim večjim vrtom za zelenjavo v mestu Slov. Bistrica se za 13.000 K takoj proda. Polovica cene ostane lahko na hiši. Hiša je primerna za penzioniste ter za profesionaliste. Dopise je vpsolati na upravo „Štajerca“.

Pekovski učencec
se takoj sprejme v pekarijo Alexander Grundner, Zreče pri Konjicah. 737

En 738
parizarski voz
v dobrem stanu je za prodati pri Alex. Grundnerju v Zrečah pri Konjicah.

Mesarski učencec 742
iz boljše hiše se takoj sprejme pri M. Weissenstein, Stand Hauptplatz v Ptju.

Ženitna ponudba.
Orožniški stražmojster, ki ima nekaj premoženja, se želi seznaniti zaradi ženitve s pridno deklico, ki je zmožna nemškega in slovenskega jezika, od 20—30 let, katere bi imela blizu mesta ali trga lepo hišo z malim posestvom, pripravno za penzionista; vdova z enim otrokom ni izključena. Resne ponudbe se naj pošiljajo na **Upravništvo** tega lista do 16. avgusta. 724

Redka okasija!
Čudežno ceno!
600 kosov za samo 3 K 80 h.
Ena krasna pozlača, prec. anker-ura z veržico, gré natanko, za kar se 3 leta garantira, ena moderna židana kavatka za gospode, 3 k. najfn. žepnih robcov, 1 nežni prstan za gospode z imit. žlatnim kamenjem, ena nežna eleg. garnitura damskega kinča, obstoji iz krasnega koljerna iz orient. biserov, mod. damski kinč s patent-zaklepom, 2 eleg. damska armbanda, 1 par uhanov s patent-kaveljem, 1 krasno žepno toaletno zrcalo, 1 usnjata denarnica, 1 par gumbov za manšete 3 gradov duble-zlato s patent-zaklepom, 1 veleeleg. album za razglednice, najpšši razgledi sveta, 3 jux-predmeti, velika veselost za mlade in stare, 1 jako praktični seznamek ljubavnih pisem, za gospode in dame, 20 korespondenčnih predmetov in še 500 drugih rabnih predmetov, neobhodnih v vsaki hiši. Vse skupaj z uro, ki je sama ta denar vredna, stane samo 3 K 80 h. Pošlje po povzetju centralna razpoš. hiša
Ch. Jungwirth, Krakov A./3.
NB. Pri naročbi 2 paketov se doda zastoj 1 prima angleško bri- tev. Zakar ne dopade, denar nazaj. 735

Neslišano!! 700 kosov za samo K 3.90.
Ena krasno pozlačena prec. anker-ura z veržico, gré natanko, zakar se 3 leta garantira, 1 moderna židana kavatka za gospode, 3 k. najfn. žepnih robcov, 1 krasni kolje iz orient. biserov, moderni ženski kinč s patent-zaključem, 1 par bonton-uhala s pravimi srebrenimi kavelji in Simili-brijanti, 1 krasno žepno toaletno zrcalo, 1 usnjata denarnica, 1 par gumb za manšete, 8 gradno duble-zlato, patent-zavorom, 1 veleelegantni album za razglednice, najpšši razgledi sveta, 3 šaljni predmeti, vel. veselost za mlade in stare, 20 korespondenčnih predmetov in še 500 rabnih predmetov, v hiši neobhodno potrebnih. Vse skupaj z uro, ki je sama denar vredna, stane samo K 3.90. Se pošlja po povzetju ali naprej-plačilu Wiener Central-Versandhaus P. Lust, Krakova št. 550. Za kar ne dopade, denar nazaj. 734

Viničar
z več delavskimi močmi sprejme se pri graščinskem oskrbnistvu 728
Dornava, pošta Možgance pri Ptju.

Pozor, podjetniki! 731
Proda se dobro idočo trgovino z hišo in vsem blagom. **Filijale**, ki je edina trgovina v lepem trgu, brez vsake konkurence z večjim letnim prometom, lepa ednodnostropna hiša s hlevom in veliki magacin ter nekaj zemljišča. Potrebne kapitala je le imeti 4 tisoč kron, ostanek pa v 10 letih. Proda se le zavoljo preobtežnega drugega podjetja. Natančno se izve pri **M. Schumer, trgovec, Poličane, Štajersko.**

Hiša na prodaj, še skoraj nova, 5 let davka prosta, s ciglom krita, obsega 6 sob, ravno na deželni cesti, 10 minut od Slov. Bistrice, slovenske in nemške šole ter Bahnhofa; pri kontraktu je le treba izplačat samo en par sto; se po vredni ceni proda; prilika, ki jo ni vsaki dan! Zato, ker je meni zdaj hiša nepotrebna, se da tudi v najem ali pa tudi zatavša za kako drugo zemljo. Pojasnila daje: **Alois Kislinger, Judendorf Nr. 71, Post Leoben. 732**

Zidana 737
Pridna 730
hišica
prodajalka
za mešano blago in eno učenko
z vrhom za zelenjavo ter sadonosnim, ki že rodi, se za K 2.500 zaradi starosti takoj proda. Vprašanja pri g. Puckl-gostilničar, Rosswein pri Mariboru.
Mlad 626

Hiša 729
z 2 sobama, 1 oral zemlje, žaga 5 let stara, v dobrem stanju, 20 minut od mesta Belja oddaljena, se poceni proda. Vpraša s pri lastniku Michael Schuchl, Čeje-Pecovnik št. 40, nasproti „Fischhaus.“
Prodaj iz proste roke **mlin in žago**
na dobri vodi, pa tudi prodaj pekarijo 736
s posestvom vred, tik velike ceste, pet minut do farne cerkve sv. Jurja na Štavnici. Kupci naj se oglasijo pri posestnici Marija Markovič, sv. Jurji na Štavnici. — Se tudi samo mlin in žaga odda.

Pekovski učencec
se takoj sprejme pri **Johanu Turtšitsch**, pekovski mojster, Güsting bei Graz. 733